

EXEMPELBLAD SKULPTURER

Öster

Ö:1 Norra skenet, 1969-70

SID 162, SKULPTURGUIDE UMEÅ

Belysning används ofta för att förstärka eller synliggöra skulpturer i vår gemensamma miljö. Ljuset i sig är dessutom ett vanligt motiv i konsten. Det kan symbolisera klarhet, upplysning eller frihet men kan även vara ett uttryck för kosmiska företeelser som exempelvis norrsken.

Norra skenet på universitetsområdet är en symbol för det ljus som vårt lärdomscenter skall sprida ut över landet.

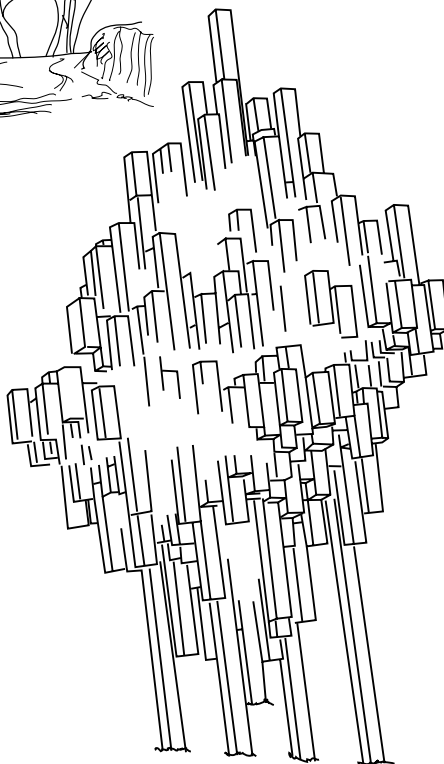
Sibeliusmonumentet, 1967

Eila Hiltunen (1922-2004)

Stål. 8,5 högt.

Tölö, Sibeliusparken. Helsingfors

Konstverket är en icke föreställande skulptur som består av 600 rör som svetsats samman till en tredelad ridå som påminner om norrsken eller orgelpipor. Till verket hör ett porträtt av Sibelius som finns på en intilliggande klippa. Framför FN-huset i New York finns en kopia av skulpturen, liksom i Montreal. Ytterligare en kopia, i mindre format, finns i Paris vid UNESCO-huset.

Frihetsstatyn, 1886

Frédéric-August Bartholdi (1834-1904)

Koppar. 93 m hög.

Liberty Island. New York.

Statyn skänktes av Frankrike till USA i samband med firandet av hundraårsminnet av den amerikanska frihetsförklaringen. Statyn var det första som immigranterna såg när de närmade sig inloppet till New York.

Aurora, 1613

Guido Reni (1575-1642)

Fresk i Palazzo Rospigliosi, Rom

För den mäktige italienske kardinalen Borgheses romerska palats målades takmålningen Aurora. Den återger den antike solguden Apollon som i triumf kör sitt hästspann över himlavalvet. Han omges av gudinnor och leds av den svävande Aurora, morgonrodnadens gudinna. Hon är vägvisaren som leder det gudomliga sällskapet mot framtiden, rymden och ljuset.

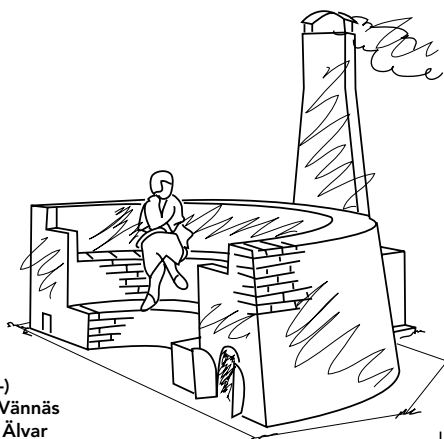
Aurora Borealis
Norrsken

Ö:18 Common Ground, 2002

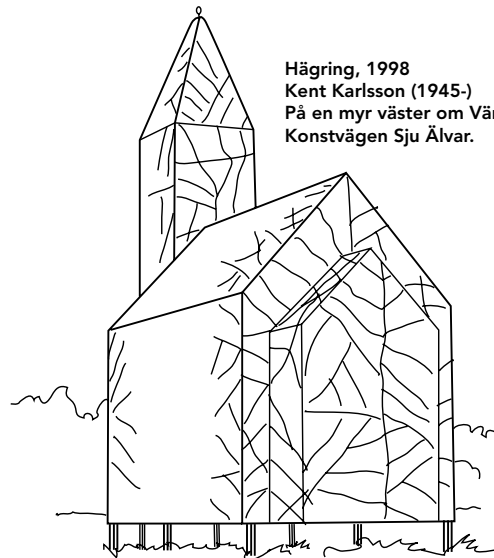
SID 188, SKULPTURGUIDE UMEÅ

För de gamla grekerna var "genius loci", den gudomliga platsen, ett centralt begrepp när man bestämde var ett konstverk skulle resas. Så har även många av dagens konstnärer tänkt som deltog i projektet Konstvägen Sju Älvar. Platsen hittades först. Dess karaktär, historia och egenart fick inspirera till den slutgiltiga skulpturala formen. Det omgivande landskapet blev en del av skulpturen.

I *Common Ground* har landskapsarkitekten Monica Gora skapat natur. Hon har låtit markbereda och forma sitt "genius loci" som möblerats med skulpturer.

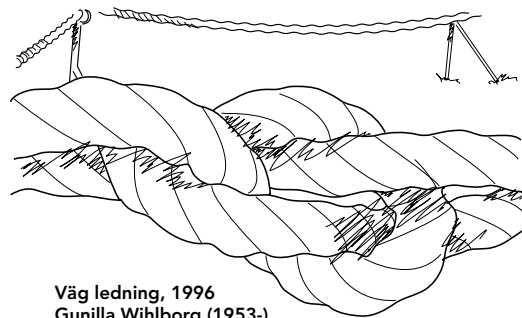
Eldsoffa, 1997
Ulf Rolof (1961-)
Vid infarten till Vännäs
Konstvägen Sju Älvar

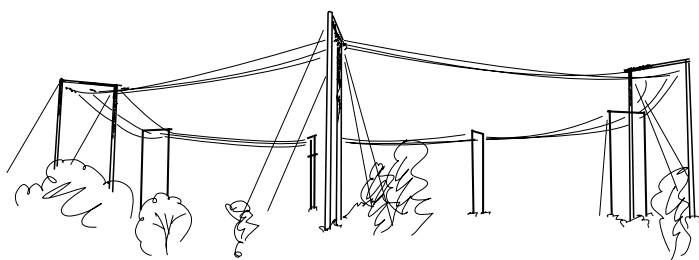
Hägring, 1998
Kent Karlsson (1945-)
På en myr väster om Vännäs.
Konstvägen Sju Älvar.

En laddad plats, 1998
Michael Richter (1963-)
Väster om Åsele
Konstvägen Sju Älvar

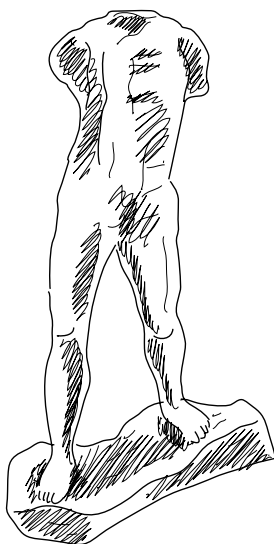
Väg ledning, 1996
Gunilla Wihlborg (1953-)
Agnsjöheden, Bjurholm
Konstvägen Sju Älvar

Ö:3 Gestalt i storm, 1979

SID 166, SKULPTURGUIDE UMEÅ

Den mänskliga kroppen i rörelse blev under 1900-talet ett återkommande motiv bland skulptörer. Idag använder konstnärer den egna kroppen som ett konstnärligt medel för att framföra så kallade performances.

Gående man, 1900-07
Auguste Rodin (1840-1917)
Brons. 2,15 m hög
Musée Rodin, Paris

Kroppar i rörelse var det stora motivet i Rodins skulpturer, teckningar och akvareller. Den gigantiska bronskulpturen av en gående man saknar både huvud och armar. Det var rörelsen och steget framåt som intresserade konstnären.

Arbetare och kolchosvinna, 1937
Vera Mukhina (1889-1953)
Brons. 25 m hög.
Moskva

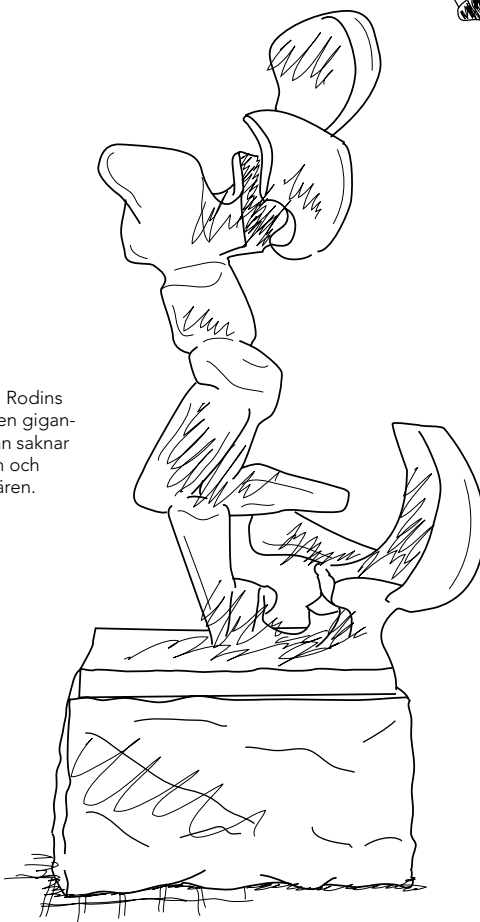
På samma sätt som Frihetsstatyn är symbol för New York så är Arbetare och kolchosvinna det för Moskva. Här stormar idealiserade ungdomar (Sovjetunionens framtid) framåt. De symboliserar den framväxande industrin och jordbruket som i sann kommunistisk anda skulle bilda grund för det nya utopiska samhället.

Människan och Pegasus, 1940
Carl Milles (1875-1955)
Brons

Millesgården, Stockholm

Milles skulpturer sträcker sig ofta upp mot den oändliga rymden. De återger vanligtvis motiv ur den antika grekiska mytologin. Pegasus är en stjärnbild på himlen men också en bevingad häst som flög fram ur Medusas blod när den grekiske hjälten Perseus halshög henne.

Kontinuitetens former i rummet, 1913
Umberto Boccioni (1882-1916)
Brons. 1,1 m hög.

Museum of Modern Art, New York

Inspirerad av bland annat Rodins Gående man skapade den italienske futuristen en skulptur som återger en dynamisk kropp som med hög hastighet går genom ett rum.

Ö:27 Urd och Ratatosk, 1994

SID 200, SKULPTURGUIDE UMEÅ

Konstnären Camilla Bergmans skulptur *Urd och Ratatosk* på Tomtebo är hämtad ur den gamla nordiska folktron. Urd är en ödesgudinna. En gudinna är ett övernaturligt väsen i mytologin och hon har ofta ansvar för ett speciellt område som kärlek eller krig, himlen eller underjorden och så vidare. I samlar- och jägarkulturer benämns gudinnorna som mödrar till exempel Moder Jord.

Venus från Willendorf, 25 000 – 20 000 f.Kr.
Kalksten. Höjd 11 cm
Naturhistoriska museet, Wien

En liten rund kvinnskulptur som får plats i din hand. Hennes fötter är så små att hon inte kan stå på dem. Statyetten hittades vid en utgrävning 1908 i ett område från paleolitisk tid (äldre stenåldern) nära Willendorf i Österrike. Man vet inte med säkerhet vad skulpturen symboliserar men fruktbarhet är en gissning.

Ormgudinna, Ca 1600 f.Kr.
Terrakotta, Höjd 34 cm
Museet i Herakleion, Kreta

Minoer är det moderna namnet på det folk som bebodde ön Kreta i nuvarande Grekland under bronsåldern. Namnet kommer från Minos, som enligt grekisk mytologi var kung över Kreta under forntiden. Minoernas högsta gudom var kvinnlig. Runt Ormgudinnans kropp, armar och huvudbonad slingrar sig tre långa ormar. I många gamla religioner är ormarna förbundna med jordgudomligheter och fruktsamhet.

Neith av Sais, Ca 600 f.Kr.
Brons med guldinläggningar. Höjd 16 cm
Altes museum, Berlin

Den egyptiska gudinnan Neith sitter stelt på en blocklik tron. Hon dyrkades som krigsgudinna och urgudinna, och är krokodilguden Sobels kvinnliga sida. Kulten kring Neith hade sitt centrum i Sais i Nildeltat. Hon avbildades med Nedre Egyptens krona, samt med pil och båg.

Durga

En av hinduismens viktigaste gudinnor är Durga, som inte är underordnad någon manlig gud. Hennes uppgift är att bekämpa demoner som hotar den kosmiska harmonin. Durga rider på ett lejon eller en tiger. Hon har många armar och är försedd med flera olika vapen. På många platser i Indien finns tempel tillägnade Durga.